

Inleiding

Toen ik jong was werd mij verteld, dat christenen opdracht hadden om “de levende en waarachtige God te dienen en Zijn Zoon uit de hemelen te verwachten” (1 Thess.1:9-10). Maar volgens twee stromingen die binnen christelijk Nederland in opmars zijn is dat onze opdracht helemaal niet. Als je de visie van de eerste stroming in een enkel zinnetje zou moeten samenvatten, dan zou je kunnen zeggen: “Christus komt nog lang niet terug, want het volgende punt op Gods agenda is niet de wederkomst maar een wereldwijde uitstorting van Gods Geest”. Ook de tweede stroming meent dat de gelovigen van vandaag niet kunnen uitzien naar de wederkomst. Zij leren: “Christus is in het jaar 70 al terug gekomen. Alle profetieën van de Bijbel zijn in de eerste eeuw van onze jaartelling vervuld”. Beide stromingen beweren dat de uitspraken van de Bijbel over de toekomst door de meeste christenen verkeerd zijn begrepen. Maar hun eigen toekomstvisies staan lijnrecht tegenover elkaar. Ze kunnen het dus niet allebei bij het rechte eind hebben.

Voordat Jezus terugkomt, zegt de eerste groep, zal er een messiaans rijk van vrede aanbreken waarbij de aarde wordt bestuurd vanuit de hemelen. Die gelukzalige periode zal 500 jaar duren¹, maar zal uitlopen op afval, de grote verdrukking en het optreden van de “mens van de zonde”, de “wetteloze” of de “zoon van het verderf”. Pas daarna zal Jezus naar de aarde terugkeren. Hij zal de wetteloze uitschakelen zodra Hij verschijnt (2 Thess. 2:8). Gelovigen van nu kunnen volgens deze christenen niet de Messias verwachten, want de Heer zal naar hun mening nog minstens 500 jaar in de hemel blijven. Op grond van Joël 2:28-32, zo beweren zij, mogen we uitzien naar een wereldwijde uitstorting van Gods Geest, terwijl bovendien de profeet Elia zal komen om alles te herstellen (Mal. 4:5, Mat. 17:10-11). Door de uitstorting van de Geest en door het optreden van profeten als Elia zal het messiaanse rijk gestalte krijgen. Christus hoeft daarvoor niet naar de aarde terug te keren².

¹ De lengte van deze periode houdt verband met het feit dat men de vervulling van Daniëls profetie over de 70 weken (Dan. 9:1-27) volledig in de toekomst plaatst. Zeventig jaarweken komen overeen met 490 jaar, en aangezien er elke 7 weken een jubeljaar wordt ingelast, bedraagt de totale lengte van het tijdperk dat in Daniëls profetie wordt genoemd 490+10=500 jaar.

² Zie voor deze opvatting b.v. N.Baalbergen, *Het laatste der dagen*, Baarn 1976; T.L.Ballinger, *The Times of Refreshing*, J.A.Hensen, *De zeventig zevens in Daniël 9*, Lelystad 1996; J.A.Hensen, *Uw koninkrijk kome*, Lelystad 2006; M.Paasse, *Gedachten over...*, Soest 2000; M.Paasse, *Gods grote plan met de wereld*, Soest 2008; O.Q.Sellers, *De profetische legpuzzel* [Seed and Bread Nr.20], O.Q.Sellers, *De toekomst* [Seed and Bread Nr. 199], (en talloze websites).

De tweede stroming leert dat alle Bijbelteksten over het “komen” van Christus tijdens de eerste eeuw van onze jaartelling al zijn vervuld, binnen één generatie na de kruisiging. Zulke voorzeggingen hebben, zo meent men, hun vervulling gevonden in het jaar 70, bij de verwoesting van Jeruzalem. Jezus had tegen Zijn discipelen gezegd dat Hij binnen één generatie zou terugkomen en dat heeft Hij ook gedaan. Bij Zijn komst heeft Hij Zijn discipelen van de aarde weggerukt en Zijn vijanden geoordeeld. Gelovigen van nu mogen verkondigen dat God zich aan Zijn beloften heeft gehouden, en die op de vastgestelde tijd heeft vervuld. Het tijdperk van de wet is in het jaar 70 tot een einde gekomen, en het rijk van God is toen verschenen. Dat rijk berust niet op het gebruik van geweld of van politieke macht (Joh. 18:36). Het bestaat uit “rechtvaardigheid, vrede en blijdschap in [de] Heilige Geest” (Rom. 14:17). Waar Geestvervulde christenen zijn, dáár is het rijk, en via hen mag en zal het zich over de aarde uitbreiden³.

De hoofdargumenten van aanhangers van de eerstgenoemde opvatting zijn de volgende:

a. De Schrift kondigt een periode van wereldwijde vrede aan in “*de laatste dagen*”. Men vat dit op als: “de slotfase van de wereldgeschiedenis”, de periode die voorafgaat aan de wederkomst. Tijdens die periode zullen de volken God gehoorzamen en Hem vereren in Jeruzalem (Jes. 2).

b. De Schrift leert dat God Zijn Geest zal uitstorten op al wat leeft, *vóórd*at de “grote en geduchte dag des Heren komt” (Joël 2:28,31). De periode die aan de wederkomst voorafgaat wordt blijkbaar gekenmerkt door een geestelijk ontwaken op wereldwijde schaal.

c. De Schrift leert dat de HERE de profeet Elia naar de aarde zal zenden, *vóórd*at de “grote en geduchte dag des Heren komt” (Mal. 4:5). Over deze profeet zei de Here Jezus, dat hij “zou komen en alles herstellen” (Matth. 17:11). De leiderspositie van Israël in de wereld en de wereldwijde vrede die met die positie gepaard gaat is (volgens deze christenen) dus niet alleen het gevolg van de uitstorting van de Geest, maar ook van de komst van Elia.

d. De Bijbel spreekt over een tijdvak waarin niet de Messias maar David over het volk Israël zal regeren (Jer. 30:9, Ezech. 34:23-24, 37:24-25). Blijkbaar zal David uit zijn graf opstaan en over Israël heersen *vóórd*at de Messias terugkomt.

³ Een beroemde verdediging van dit standpunt is: James Stuart Russell, *The Parousia. A Critical Inquiry into the New Testament Doctrine of the Lord's Second Coming*. London, 1878. Dit boek wordt nog steeds herdrukt. In Nederland wordt (of werd) het gedachtegoed van Russell uitgedragen door David Sörensen, Jeroen Koornstra en aanhangers van “Dominion Theology” of “Kingdom Now”.

e. De Bijbel kondigt een tijdvak van 70 jaarweken aan (= 500 jaar) waarin God met betrekking tot Zijn stad Jeruzalem en Zijn volk Israël bepaalde doelen zal bereiken (Dan. 9). Men meent dat dat deze profetie nog niet is vervuld en men plaatst dit bijzondere tijdvak in de periode die aan de wederkomst voorafgaat.

De argumenten voor de tweede opvatting komen op het volgende neer:

a. De Here Jezus heeft Zijn discipelen voorgehouden dat sommige van hen Zijn wederkomst nog zouden meemaken (Matth. 10:23, 16:24, 16:27-28; Mar. 8:30, 9:1; Luk. 9:27).

b. De Here heeft Zijn discipelen onderwijs gegeven met betrekking tot de "laatste dingen". Hij zei: "Voorwaar, Ik zeg u: dit geslacht zal geenszins voorbijgaan voordat al deze dingen zijn gebeurd" (Matth. 24:34, Mar. 13:30, Luk. 21:32). Hij verzekerde hen van het feit dat deze profetie *beslist* in vervulling zou gaan. Want op Zijn voorzegging liet Hij volgen: "De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan" (Matth. 24:35, Mar. 13:31, Luk. 21:33). Zo bevestigde Hij dat Hij binnen één mensenleven zou terugkomen.

c. De Here koppelde de verwoesting van de tempel (Matth. 24:2,15) aan de grote verdrukking (Matth. 24:21) en Hij zei dat Hij "*terstond* na de verdrukking van die dagen" zou terugkomen op de wolken van de hemel (Matth. 24:29-31). Hij is dus terug gekomen in het jaar 70.

d. De apostelen (zowel de twaalven als de apostel Paulus) hielden hun bekeerlingen voor, dat de wederkomst van Christus nabij was (zie b.v. Rom. 13:11-12, Rom. 16:20, 1 Kor. 15:51, Fil. 4:5, 1 Thess. 4:15, Hebr. 10:37, Jak. 4:8, Jak. 4:9, 1 Petr. 4:7, 1 Joh. 2:18).

e. Het laatste Bijbelboek is een beschrijving van zaken die "spoedig moesten gebeuren" (Openb. 1:1, 22:7). De Opgestane Here beloofde de gemeenten in Asia: "Zie, Ik kom spoedig" (Openb. 2:16, 3:11, 22:20). Toen het boek werd geschreven, was "de tijd nabij" (Openb. 22:10). Zulke tijdsaanduidingen bieden ruimte voor een tijdsinterval van enkele jaren maar niet voor een tussenruimte van 2000 jaar. Indien de Here in het jaar 70 is verschenen, is de profetie op het voorzegde tijdstip vervuld, maar indien de Here zelfs na 2000 jaar nog niet terug gekomen is, was Johannes een valse profeet.

In de hoofdstukken die volgen zal ik het Schriftbewijs voor de genoemde opvattingen onderzoeken. Vanzelfsprekend kan ik dat alleen maar doen vanuit mijn eigen (beperkte) inzicht. Mijn voorlopige conclusies luiden:

1. Omdat de twee stromingen ten aanzien van de komst van Christus tegenstrijdige dingen beweren, kunnen niet al hun beweringen juist zijn. De eerste stroming meent dat de wederkomst pas in de verre toekomst zal plaatsvinden, terwijl de tweede beweert dat Jezus in het jaar 70 al teruggekomen is.

2. Beide stromingen hebben sterke punten, en vragen aandacht voor Bijbelteksten die in het christelijk onderwijs over de toekomst onderbelicht zijn gebleven. De eerste stroming wijst bijvoorbeeld op het feit, dat er in de Bijbel profetieën staan waarin gedetailleerde informatie wordt verschaft over de geologie, de geografie en de politieke situatie van het Midden Oosten. De veranderingen die in zulke profetieën worden aangekondigd, hebben nog nooit plaatsgevonden. De tweede stroming laat zien, dat Bijbelteksten die dikwijls worden betrokken op het "laatste oordeel" in werkelijkheid spreken over de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70.

3. Een belangrijke kwestie die door beide stromingen aan de orde wordt gesteld is de vraag, op welke tijd en op welke personen bepaalde profetieën van de Bijbel betrekking hebben. En het geven van een antwoord is niet altijd eenvoudig. Sommige voorzeggingen (zoals de profetie uit Jes. 7:14 over de maagd die zwanger zou worden) bleken in de loop van de geschiedenis namelijk meerdere keren te worden vervuld: in de tijd van de profeet (Jesaja), maar ook bij de geboorte van de Here Jezus (Mat. 1:23). Bovendien werden profetieën niet altijd vervuld in de volgorde die Bijbelkenners verwachtten. De Schrift moet door elke uitlegger worden "gesneden", maar welke manier van snijden "recht" is (2 Tim. 2:12), is soms moeilijk vast te stellen.

Aangezien er over de komst van de Messias tegenstrijdige dingen worden beweerd, behoren christenen op hun hoede te zijn en zich niet door vlotte conclusies op grond van enkele "bewijsteksten" te laten meeslepen. Om de betekenis van een Bijbelwoord te kunnen vaststellen moet de *volledige* tekst van de betreffende profetie in beschouwing worden genomen. Het verband waarin een profetie staat is voor de uitleg eveneens van groot belang. Bovendien heeft "geen profetie van de Schrift een eigen uitlegging" (2 Petr. 1:20). Om een profetisch Bijbelgedeelte te kunnen begrijpen (en om een profetie te kunnen plaatsen in de tijd) moeten er andere Bijbelboeken worden geraadpleegd, waaronder de Schriften van het Nieuwe Testament.

Hernieuwd onderzoek van Bijbelteksten over het messiaanse rijk is beslist niet dwaas en ook niet nutteloos. Als gelovigen worden we immers opgeroepen om aan buitenstaanders "rekenschap te geven van de hoop die in ons is" (1 Petr. 3:15). Van die hoop kunnen we alleen getuigen indien we de Bijbelse toekomstverwachting grondig kennen.